Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK SÚDNEHO DVORA (tretia komora)

zo 4. októbra 2024*

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Priestor slobody, bezpečnosti a spravodlivosti – Spoločná politika v oblasti azylu – Smernica 2011/95/EÚ – Podmienky, ktoré musia splniť štátni príslušníci tretích krajín na priznanie postavenia utečenca – Článok 2 písm. d) a e) – Pojem ‚čin prenasledovania' – Požadovaný stupeň vážnosti – Článok 9 – Dostatočne vážne zoskupenie diskriminačných opatrení voči ženám – Článok 9 ods. 1 písm. b) – Podoby činov prenasledovania – Článok 9 ods. 2 – Posudzovanie žiadostí o medzinárodnú ochranu – Článok 4 ods. 3 – Povinnosť individuálneho posúdenia – Rozsah"

V spojených veciach C-608/22 a C-609/22,

ktorých predmetom sú návrhy na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 267 ZFEÚ, podané rozhodnutiami Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko) zo 14. septembra 2022 a doručené Súdnemu dvoru 22. septembra 2022, ktoré súvisia s konaniami:

AH (C-608/22),

FN (C-609/22)

proti

Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl,

SÚDNY DVOR (tretia komora),

v zložení: predsedníčka tretej komory K. Jürimäe, predseda Súdneho dvora K. Lenaerts, vykonávajúci funkciu sudcu tretej komory, sudcovia N. Piçarra (spravodajca), N. Jääskinen a M. Gavalec,

generálny advokát: J. Richard de la Tour,

tajomník: A. Calot Escobar,

so zreteľom na písomnú časť konania,

so zreteľom na pripomienky, ktoré predložili:

– AH, v zastúpení: N. Lorenz, Rechtsanwältin,

* Jazyk konania: nemčina.

– FN, v zastúpení: S. Moschitz-Kumar, Rechtsanwältin,

– rakúska vláda, v zastúpení: A. Posch, J. Schmoll a M. Kopetzki, splnomocnení zástupcovia,

– belgická vláda, v zastúpení: M. Jacobs, A. Van Baelen a M. Van Regemorter, splnomocnení zástupcovia,

– španielska vláda, v zastúpení: A. Gavela Llopis a A. Pérez-Zurita Gutiérrez, splnomocnené zástupkyne,

– francúzska vláda, v zastúpení: B. Fodda a J. Illouz, splnomocnení zástupcovia,

– Európska komisia, v zastúpení: A. Azéma, J. Hottiaux a H. Leupold, splnomocnení zástupcovia,

po vypočutí návrhov generálneho advokáta na pojednávaní 9. novembra 2023,

vyhlásil tento

Rozsudok

1 Návrhy na začatie prejudiciálneho konania sa týkajú výkladu článku 9 ods. 1 písm. a) a b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany (Ú. v. EÚ L 337, 2011, s. 9).

2 Tieto návrhy boli podané v rámci sporov medzi AH a FN na jednej strane a Bundesamt für Fremdenwesen und Asyl (Spolkový úrad pre cudzinecké a azylové záležitosti, Rakúsko) na druhej strane vo veci zákonnosti rozhodnutí tohto úradu o zamietnutí ich žiadostí o priznanie postavenia utečenca.

Právny rámec

Medzinárodné právo

Ženevský dohovor

3 Dohovor o právnom postavení utečencov, podpísaný v Ženeve 28. júla 1951 [*Zbierka zmlúv Organizácie spojených národov*, zv. 189, s. 150, č. 2545 (1954)], ktorý nadobudol platnosť 22. apríla 1954 a bol doplnený Protokolom týkajúcim sa právneho postavenia utečencov, podpísaným v New Yorku 31. januára 1967, ktorý nadobudol platnosť 4. októbra 1967 (ďalej len „Ženevský dohovor“), v článku 1 časti A ods. 2 stanovuje:

„Na účely tohto dohovoru sa pojem ‚utečenec‘ vzťahuje na ktorúkoľvek osobu, ktorá… sa nachádza mimo svojho štátu a má oprávnené obavy pred prenasledovaním z rasových, náboženských a národnostných dôvodov alebo z dôvodu príslušnosti k určitej sociálnej skupine alebo zastávania určitých politických názorov, nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu svojho štátu;…“

CEDAW

4 Dohovor o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien (ďalej len „CEDAW“), ktorý bol prijatý Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 18. decembra 1979 a nadobudol platnosť 3. septembra 1981 (*Zbierka zmlúv Organizácie Spojených národov*, zv. 1249, č. I-20378, s. 13), pričom jeho zmluvnými stranami sú všetky členské štáty, v článku 1 stanovuje:

„Na účely tohto Dohovoru bude výraz ‚diskriminácia žien‘ označovať akékoľvek robenie rozdielu, vylúčenie alebo obmedzenie vykonané na základe pohlavia, ktorého dôsledkom alebo cieľom je narušiť alebo zrušiť uznanie, požívanie alebo uplatnenie zo strany žien, bez ohľadu na ich rodinný stav, na základe rovnoprávnosti mužov a žien, ľudských práv a základných slobôd v politickej, hospodárskej, sociálnej, kultúrnej, občianskej alebo inej oblasti.“

5 Článok 3 tohto dohovoru stanovuje, že štáty, ktoré sú jeho zmluvnými stranami, budú vo všetkých oblastiach, osobitne v politickej, sociálnej, hospodárskej a kultúrnej oblasti, prijímať všetky príslušné opatrenia, vrátane legislatívnych opatrení, na zabezpečenie plného rozvoja a povznesenia žien s cieľom zaručiť im uplatňovanie a využívanie ľudských práv a základných slobôd na základe rovnoprávnosti s mužmi.

6 Podľa článku 5 uvedeného dohovoru štáty, ktoré sú jeho zmluvnými stranami, prijmú všetky príslušné opatrenia na zmenu spoločenských a kultúrnych zvyklostí, pokiaľ ide o správanie mužov a žien, s cieľom dosiahnuť odstránenie predsudkov a zvykov a všetkých iných praktík založených na myšlienke podradenosti a nadradenosti niektorého z pohlaví alebo na stereotypných úlohách mužov a žien.

7 Podľa článkov 7, 10 a 16 toho istého dohovoru štáty, ktoré sú jeho zmluvnými stranami, prijmú všetky príslušné opatrenia na odstránenie diskriminácie žien v politickom a vo verejnom živote krajiny, v oblasti vzdelania, ako aj vo všetkých veciach týkajúcich sa manželstva a rodinných vzťahov.

Istanbulský dohovor

8 Cieľom Dohovoru Rady Európy o predchádzaní násiliu na ženách a domácemu násiliu a o boji proti nemu, ktorý bol uzavretý v Istanbule 11. mája 2011, podpísaný Európskou úniou 13. júna 2017 a schválený v jej mene rozhodnutím Rady (EÚ) 2023/1076 z 1. júna 2023 (Ú. v. EÚ L 143 I, 2023, s. 4) (ďalej len „Istanbulský dohovor“), a nadobudol platnosť, pokiaľ ide o Úniu, 1. októbra 2023, je podľa jeho článku 1 najmä chrániť ženy pred všetkými formami násilia a predchádzať násiliu na ženách a domácemu násiliu, stíhať ho a odstraňovať ho, ako aj prispievať k odstraňovaniu všetkých foriem diskriminácie žien a podporovať skutočnú rovnosť medzi ženami a mužmi, a to aj prostredníctvom emancipácie žien.

9 Článok 3 tohto dohovoru na účely jeho uplatnenia spresňuje, že pojmom „násilie na ženách“ chápaným ako porušenie ľudských práv a forma diskriminácie žien sa rozumejú všetky činy rodovo podmieneného násilia, ktoré majú alebo môžu mať za následok telesnú, sexuálnu, duševnú, ale aj ekonomickú ujmu alebo utrpenie žien vrátane vyhrážania sa takýmito činmi, nátlaku alebo svojvoľného zbavenia slobody, či už vo verejnom alebo v súkromnom živote.

10 Článok 4 ods. 2 uvedeného dohovoru stanovuje:

„Zmluvné strany odsudzujú všetky formy diskriminácie žien a prijmú bezodkladne potrebné legislatívne a iné opatrenia na jej predchádzanie, a to najmä prostredníctvom:

– začlenenia zásady rovnoprávnosti medzi ženami a mužmi do štátnych ústav alebo iného príslušného zákonodarstva s cieľom zabezpečenia praktickej realizácie tejto zásady;

– zákazu diskriminácie žien, a to aj pomocou použitia sankcií, ak je to primerané;

– zrušenia zákonov a praktík, ktoré diskriminujú ženy.“

11 Článok 60 ods. 1 Istanbulského dohovoru znie:

„Zmluvné strany prijmú potrebné legislatívne alebo iné opatrenia, aby zabezpečili, že rodovo podmienené násilie na ženách môže byť uznané ako forma prenasledovania v zmysle článku 1 [časti] A [ods. 2 Ženevského dohovoru] a ako forma vážneho bezprávia, ktoré vedie k doplnkovej/subsidiárnej ochrane.“

Právo Únie

Smernica 2011/95

12 Odôvodnenia 4 a 16 smernice 2011/95 stanovujú:

„(4) Ženevský dohovor a protokol poskytujú základný kameň pre medzinárodný právny režim na ochranu utečencov.

…

(16) Táto smernica rešpektuje základné práva a dodržiava zásady uznávané najmä Chartou základných práv Európskej únie [(ďalej len ‚Charta‘)]. Táto smernica sa snaží predovšetkým o zaistenie plného rešpektovania ľudskej dôstojnosti a práva na azyl žiadateľov o azyl a ich sprevádzajúcich rodinných príslušníkov, ako aj o podporu uplatňovania článkov 1, 7, 11, 14, 15, 16, 18, 21, 24, 34 a 35 uvedenej [C]harty a mala by sa preto vykonávať primerane.“

13 Článok 2 tejto smernice s názvom „Vymedzenia pojmov“ znie takto:

„Na účely tejto smernice sa uplatňujú tieto vymedzenia pojmov:

…

d) ‚utečenec‘ je štátny príslušník tretej krajiny, ktorý kvôli oprávnenej obave pred prenasledovaním z rasových, náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny, alebo osoba bez štátneho občianstva, ktorá sa nachádza mimo štátu svojho doterajšieho pobytu z dôvodov, ktoré sú uvedené vyššie, alebo ktorá sa tam vzhľadom na uvedené obavy nemôže alebo nechce vrátiť a na ktorú sa neuplatňuje článok 12;

e) ‚postavenie utečenca' znamená uznanie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva členským štátom za utečenca;

…

h) ‚žiadosť o medzinárodnú ochranu' znamená požiadavku predloženú štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátneho občianstva o ochranu od členského štátu, o ktorých sa predpokladá, že požadujú postavenie utečenca alebo doplnkovú ochranu, a ktorí výslovne nepožadujú iný druh ochrany mimo rozsahu tejto smernice, o ktorú možno požiadať osobitne;

i) ‚žiadateľ' je štátny príslušník tretej krajiny alebo osoba bez štátnej príslušnosti, ktorá podala žiadosť o medzinárodnú ochranu, vo veci ktorej zatiaľ nebolo prijaté konečné rozhodnutie;

…

n) ‚krajina pôvodu' je krajina alebo krajiny štátnej príslušnosti alebo pre osoby bez štátneho občianstva krajina posledného pobytu."

14 Článok 4 uvedenej smernice, nazvaný „Posudzovanie skutočností a okolností", uvádza:

„1. Členské štáty môžu považovať za povinnosť žiadateľa predložiť čo najskôr všetky náležitosti potrebné na zdôvodnenie žiadosti o medzinárodnú ochranu. V spolupráci so žiadateľom je povinnosťou členského štátu posúdiť príslušné náležitosti žiadosti.

…

3. Posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu sa má vykonať na individuálnom základe a zahŕňa zohľadnenie:

a) všetkých príslušných skutočností, pokiaľ sa týkajú krajiny pôvodu v čase prijatia rozhodnutia o žiadosti, vrátane zákonov a nariadení krajiny pôvodu a spôsobu, ktorým sú uplatňované;

b) príslušných vyhlásení a dokumentácie predloženej žiadateľom vrátane informácií o tom, či žiadateľ bol alebo môže byť predmetom prenasledovania alebo vážneho bezprávia;

c) individuálneho postavenia a osobných okolností žiadateľa vrátane takých faktorov ako pôvod, pohlavie a vek, s cieľom posúdenia, či by na základe osobných okolností žiadateľa činy, ktorým bol alebo mohol byť žiadateľ vystavený, predstavovali prenasledovanie alebo vážne bezprávie[.]

…"

15 V článku 6 tej istej smernice s názvom „Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia" sa uvádza:

„Aktéri prenasledovania alebo vážneho bezprávia zahŕňajú:

a) štát;

b) strany alebo organizácie kontrolujúce štát alebo podstatnú časť územia štátu;

c) neštátnych aktérov, ak je možné preukázať, že aktéri uvedení v písmenách a) a b) vrátane medzinárodných organizácií, nie sú schopní alebo ochotní poskytnúť ochranu pred prenasledovaním alebo vážnym bezprávím, ako sa vymedzuje v článku 7.“

16 Kapitola III smernice 2011/95 s názvom „Oprávnenie na postavenie utečenca“ obsahuje článok 9 tejto smernice, nazvaný „Činy prenasledovania“, ktorý stanovuje:

„1. Aby sa čin považoval za čin prenasledovania v zmysle článku 1 [časti] A Ženevského dohovoru, musí:

a) byť svojou povahou dostatočne vážny alebo opakovaný tak, aby predstavoval vážne porušovanie základných ľudských práv, najmä práv, na ktoré sa nevzťahuje výnimka [práv, od ktorých sa nie je možné odchýliť – *neoficiálny preklad*] podľa článku 15 ods. 2 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd [podpísaného v Ríme 4. novembra 1950 (ďalej len ‚EDĽP‘)], alebo

b) byť zoskupením rozličných opatrení vrátane porušovania ľudských práv, ktoré sú dostatočne vážne na to, aby mali na jednotlivca rovnaký [podobný – *neoficiálny preklad*] vplyv ako je uvedený v písmene a).

2. Činy prenasledovania, ako sú kvalifikované v odseku 1, môžu okrem iného nadobúdať formu:

a) činov fyzického alebo duševného násilia vrátane činov sexuálneho násilia;

b) zákonných, správnych, policajných a/alebo súdnych opatrení, ktoré sú samotné diskriminačné alebo ktoré sú vykonávané diskriminačným spôsobom;

c) stíhania alebo potrestania, ktoré je neúmerné alebo diskriminačné;

…

f) činy špecifické pre pohlavie alebo činy osobitného charakteru týkajúceho sa detí [činy namierené proti osobám z dôvodu ich pohlavia alebo proti deťom – *neoficiálny preklad*].

3. V súlade s článkom 2 písm. d) musí existovať spojenie medzi dôvodmi uvedenými v článku 10 a činmi prenasledovania, ako sú kvalifikované v odseku 1 tohto článku, alebo stav, keď chýba ochrana proti takýmto činom.“

17 Článok 10 tejto smernice s názvom „Dôvody prenasledovania“ v odseku 1 písm. d) stanovuje:

„Členské štáty zohľadnia pri posudzovaní dôvodov pre prenasledovanie tieto prvky:

…

d) skupina tvorí určitú sociálnu skupinu najmä v prípade, že:

– príslušníci tejto skupiny majú prirodzenú charakteristiku alebo spoločný pôvod, ktorý sa nemôže zmeniť, alebo zdieľajú charakteristiku alebo vieru, ktorá je taká základná pre identitu alebo vedomie, že osoba by nemala byť nútená, aby sa jej zriekla, a

– táto skupina má jednoznačnú identitu v príslušnej krajine, pretože je vnímaná ako odlišná od okolitej spoločnosti.

…“

Smernica 2013/32/EÚ

18 Článok 10 smernice Európskeho parlamentu a Rady 2013/32/EÚ z 26. júna 2013 o spoločných konaniach o poskytovaní a odnímaní medzinárodnej ochrany (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 60), nazvaný „Požiadavky na posúdenie žiadostí“, v odseku 3 stanovuje:

„Členské štáty zabezpečia, aby rozhodujúci orgán prijal rozhodnutie o žiadosti o medzinárodnú ochranu po primeranom posúdení. Na tento účel členské štáty zabezpečia:

a) aby sa žiadosti posudzovali a rozhodnutia prijímali individuálne, objektívne a nestranne;

b) aby sa získavali presné a aktuálne informácie z rôznych zdrojov, ako sú [Európsky podporný úrad pre azyl (EASO)] a [Úrad vysokého komisára Organizácie Spojených národov pre utečencov (UNHCR)] a relevantné medzinárodné organizácie pre ľudské práva, týkajúce sa všeobecnej situácie panujúcej v krajinách pôvodu žiadateľov… a aby sa takéto informácie sprístupnili pracovníkom zodpovedným za posudzovanie žiadostí a prijímanie rozhodnutí;

…

d) aby pracovníci posudzujúci žiadosti a prijímajúci rozhodnutia mali v prípade potreby možnosť poradiť sa s odborníkmi o osobitných otázkach, ako sú otázky týkajúce sa zdravia, kultúrne otázky, otázky náboženstva, problematika detí alebo otázky rodovej rovnosti.“

Spory vo veciach samých a prejudiciálne otázky

19 AH je afganská štátna príslušníčka narodená v roku 1995. Po tom, čo ju jej otec chcel predať, utiekla so svojou matkou do Iránu. Po pobyte v Grécku, počas ktorého sa vydala, pricestovala do Rakúska v roku 2015 a podala žiadosť o medzinárodnú ochranu v tomto členskom štáte, v ktorom žil jej manžel.

20 FN je afganská štátna príslušníčka narodená v roku 2007, ktorá nikdy nežila v Afganistane. V roku 2020 podala žiadosť o medzinárodnú ochranu v Rakúsku. Jej brat, ktorý tiež pochádza z Afganistanu, už v Rakúsku požíval doplnkovú ochranu. Vo svojej žiadosti uviedla, že utiekla z Iránu, kde žila so svojou matkou a dvomi sestrami, že žiadna z nich nemala povolenie na pobyt, čo jej bránilo zúčastňovať sa na školskej dochádzke a ich matke pracovať, a že chce žiť slobodne a mať rovnaké práva ako muži.

21 Spolkový úrad pre cudzinecké a azylové záležitosti v rozhodnutiach z 26. marca 2018 a 14. októbra 2020, usúdil, že výpoveď AH nie je dôveryhodná a že FN nie je v Afganistane vystavená reálnemu riziku prenasledovania, a odmietol im priznať postavenie utečenca v zmysle článku 2 písm. e) smernice 2011/95. Priznal však AH a FN postavenie vyplývajúce z doplnkovej ochrany, v podstate z toho dôvodu, že v prípade návratu do Afganistanu by čelili ťažkostiam ekonomickej a sociálnej povahy, keďže tam nemajú žiadnu sociálnu sieť.

22 AH aj FN podali proti týmto rozhodnutiam žaloby na Bundesverwaltungsgericht (Spolkový správny súd, Rakúsko), pričom tvrdili najmä jednak, že vyznávajú západné hodnoty a životný štýl, a jednak, že po prevzatí moci Talibanom v lete 2021 sa situácia v Afganistane zmenila takým spôsobom, že ženy sú teraz vystavené rozsiahlemu prenasledovaniu.

23 Tento súd zamietol tieto žaloby ako nedôvodné, pričom okrem iného dospel k záveru, že vzhľadom na životné podmienky AH a FN v Rakúsku si neosvojili „západný“ životný štýl, ktorý by bol takou podstatnou súčasťou ich identity, že by sa ho už nevedeli vzdať, aby sa vyhli hrozbám prenasledovania v ich krajine pôvodu.

24 AH a FN podali opravné prostriedky „Revision“ na Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd, Rakúsko), pričom opätovne tvrdili, že situácia žien v novom režime Talibanu sama osebe odôvodňuje, aby im bolo priznané postavenia utečenca.

25 V tejto súvislosti tento súd uvádza, že ženy, ktoré sú štátnymi príslušníčkami Afganistanu, patria do „určitej sociálnej skupiny“ v zmysle článku 10 ods. 1 písm. d) smernice 2011/95, a že existuje súvislosť medzi dôvodom prenasledovania podľa toho ustanovenia a „činmi prenasledovania“, ktorým môžu byť tieto ženy vystavené, ako to vyžaduje článok 9 ods. 3 tejto smernice.

26 Uvedený súd pripomína, že v období vládnutia režimu Talibanu, ktorý sa uplatňoval v rokoch 1996 až 2001, rozhodol, že situácia žien v Afganistane sa mala ako celok kvalifikovať ako dostatočne vážna na to, aby sa dospelo k záveru, že diskriminačné opatrenia, ktoré sa ich týkali, predstavujú samy osebe činy prenasledovania v zmysle Ženevského dohovoru. Preto sa v tomto období žiadateľkám o medzinárodnú ochranu priznávalo postavenie utečenca len na základe ich postavenia afganskej ženy.

27 Ten istý súd uvádza, že po páde tohto režimu Talibanu zmenil svoju judikatúru v tom zmysle, že medzinárodnú ochranu môžu požívať len ženy, ktorým hrozí prenasledovanie z toho dôvodu, že prijali „západný životný štýl“, ktorý sa stal takou podstatnou súčasťou ich identity, že od nich nebolo možné požadovať, aby sa ho vzdali s cieľom vyhnúť sa hrozbe prenasledovania, pričom takéto posúdenie spočívalo na konkrétnom preskúmaní okolností danej veci. Zastáva však názor, že opatrenia prijaté Talibanom proti ženám od návratu tejto organizácie k moci, či už ide o diskrimináciu, sexuálne násilie alebo dokonca usmrtenie, majú podobný rozsah ako opatrenia uplatňované za predošlého režimu.

28 V tomto novom kontexte sa vnútroštátny súd v prvom rade snaží zistiť, či sú opatrenia prijaté Talibanom proti ženám natoľko závažné, že ich možno kvalifikovať ako „čin prenasledovania“ v zmysle článku 9 ods. 1 smernice 2011/95. Uvádza, že je pravda, že žiadne z týchto opatrení, ak je posudzované samostatne, nepredstavuje vážne porušenie základných práv, najmä tých, od ktorých sa nie je možné odchýliť podľa článku 15 ods. 2 EDĽP, a preto sa na žiadne z týchto opatrení nevzťahuje článok 9 ods. 1 písm. a) tejto smernice. Pýta sa však, či sú uvedené opatrenia, posudzované ako celok, dostatočne vážne v zmysle článku 9 ods. 1 písm. b) uvedenej smernice.

29 V druhom rade sa vnútroštátny súd pýta, či afganská žena môže mať postavenie utečenca v zmysle článku 2 písm. e) smernice 2011/95 bez toho, aby sa vykonalo individuálne posúdenie jej situácie.

30 Za týchto podmienok Verwaltungsgerichtshof (Najvyšší správny súd) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru nasledujúce prejudiciálne otázky:

„1. Má sa zoskupenie opatrení, ktoré v štáte zavádza, podporuje alebo trpí aktér, ktorý je faktickým nositeľom vládnej moci, a ktoré spočívajú najmä v tom, že

– ženám sa odopiera účasť na politických funkciách a politických rozhodovacích procesoch,

– ženám nie sú poskytované žiadne právne prostriedky na získanie ochrany pred rodovo podmieneným násilím a domácim násilím,

– ženy sú vo všeobecnosti vystavené nebezpečenstvu núteného uzatvárania manželstva, hoci aktér, ktorý je faktickým nositeľom vládnej moci, takéto uzatváranie manželstva zakázal, pričom ženy nemajú k dispozícii účinnú ochranu proti nútenému uzatváraniu manželstva a takéto akty uzavretia manželstva sa občas vykonávajú za účasti osôb fakticky vybavených štátnou mocou, ktoré vedia, že ide o nútené uzavretie manželstva,

– ženy nesmú vykonávať zárobkovú činnosť alebo ju smú vykonávať v obmedzenom rozsahu, prevažne len doma,

– ženám je sťažený prístup k zariadeniam zdravotnej starostlivosti,

– ženám je – úplne alebo vo veľkej miere (napríklad tým, že dievčatám sa poskytuje len základné vzdelanie) – odopieraný prístup ku vzdelaniu,

– ženy sa nesmú zdržiavať alebo pohybovať na verejnosti bez sprievodu muža (ktorý je s nimi v určitom príbuzenskom vzťahu), alebo im je to dovolené len do určitej vzdialenosti od miesta bydliska,

– ženy musia na verejnosti úplne zakryť svoje telo a zahaliť svoju tvár,

– ženy nesmú vykonávať žiadny šport,

považovať v zmysle článku 9 ods. 1 písm. b) [smernice 2011/95] za dostatočne vážne na to, aby malo na ženu podobný vplyv, ako je uvedený v článku 9 ods. 1 písm. a) tejto smernice?

2. Postačí na priznanie postavenia osoby s právom na azyl, že žena je týmito opatreniami v štáte pôvodu postihnutá len na základe jej pohlavia, alebo je na posúdenie toho, či tieto opatrenia – ktoré treba vnímať v ich zoskupení – majú na ženu vplyv v zmysle článku 9 ods. 1 písm. b) smernice [2011/95], potrebné preskúmanie jej individuálnej situácie?“

O prejudiciálnych otázkach

O prvej otázke

31 Svojou prvou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 9 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že pojem „čin prenasledovania“ sa vzťahuje na zoskupenie diskriminačných opatrení voči ženám, ktoré prijal alebo toleruje „aktér prenasledovania“ podľa článku 6 tejto smernice, spočívajúcich najmä v tom, že sú zbavené

akejkoľvek právnej ochrany pred rodovo motivovaným násilím, domácim násilím a núteným manželstvom, sú povinné úplne si zakrývať telo a tvár, obmedzuje sa ich prístup k zdravotnej starostlivosti a sloboda pohybu, zakazuje sa im vykonávať povolanie alebo sa možnosť výkonu povolania obmedzuje, bráni sa im v prístupe k vzdelaniu a vo výkone športu a sú vylúčené z politického života.

32 V prvom rade v článku 2 písm. d) smernice 2011/95, ktorý preberá článok 1 časť A ods. 2 Ženevského dohovoru, je „utečenec“ definovaný ako príslušník tretej krajiny, ktorý sa pre oprávnenú obavu pred prenasledovaním z rasových alebo náboženských dôvodov, dôvodov štátnej príslušnosti, z dôvodu zastávania určitého politického názoru alebo príslušnosti k určitej sociálnej skupine nachádza mimo štátu svojej štátnej príslušnosti a nemôže prijať alebo v dôsledku uvedených obáv odmieta ochranu tejto krajiny. Článok 2 písm. e) smernice 2011/95 vymedzuje „postavenie utečenca“ ako uznanie štátneho príslušníka tretej krajiny alebo osoby bez štátneho občianstva členským štátom za utečenca.

33 Ustanovenia smernice 2011/95 treba vykladať nielen vzhľadom na jej celkovú štruktúru a účel, ale aj so zreteľom na rešpektovanie Ženevského dohovoru, ktorý, ako to uvádza odôvodnenie 4 tejto smernice, predstavuje „základný kameň pre medzinárodný právny režim na ochranu utečencov“, a iných relevantných zmlúv, na ktoré odkazuje článok 78 ods. 1 ZFEÚ. Medzi tieto Zmluvy patrí najmä Istanbulský dohovor a CEDAW [rozsudky zo 16. januára 2024, Intervjuirašt organ na DAB pri MS (Ženské obete domáceho násilia), C-621/21, EU:C:2024:47, body 37 a 44 až 47, ako aj z 11. júna 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ženy stotožňujúce sa s hodnotou rodovej rovnosti), C-646/21, EU:C:2024:487, bod 36].

34 Ako potvrdzujú články 1 a 3, ako aj článok 4 ods. 2 Istanbulského dohovoru, rovnosť medzi ženami a mužmi znamená najmä právo každej ženy na ochranu pred rodovým násilím, právo nebyť nútená uzavrieť manželstvo, ako aj právo vyznávať alebo nevyznávať vieru, mať vlastné politické názory a vyjadrovať ich a slobodne robiť vlastné životné rozhodnutia, najmä pokiaľ ide o vzdelanie, profesionálnu kariéru alebo činnosti vo verejnej sfére. To isté platí pre články 3, 5, 7, 10 a 16 CEDAW [rozsudok z 11. júna 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ženy stotožňujúce sa s hodnotou rodovej rovnosti), C-646/21, EU:C:2024:487, bod 37].

35 Okrem toho článok 60 ods. 1 Istanbulského dohovoru stanovuje, že rodovo podmienené násilie na ženách, ktoré sa v súlade s článkom 3 tohto dohovoru musí chápať ako porušenie ľudských práv a forma diskriminácie žien, musí byť uznané ako forma prenasledovania v zmysle článku 1 časti A ods. 2 Ženevského dohovoru [rozsudok z 11. júna 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ženy stotožňujúce sa s hodnotou rodovej rovnosti), C-646/21, EU:C:2024:487, bod 55].

36 Ustanovenia smernice 2011/95 sa tiež majú, ako sa uvádza v jej odôvodnení 16, vykladať pri rešpektovaní práv uznaných Chartou, ktorej podporu uplatňovania táto smernica sleduje a ktorej článok 21 ods. 1 zakazuje akúkoľvek diskrimináciu najmä z dôvodu pohlavia [pozri v tomto zmysle rozsudky z 13. januára 2021, Bundesrepublik Deutschland (Postavenie osoby bez štátneho občianstva palestínskeho pôvodu ako utečenca), C-507/19, EU:C:2021:3, bod 39; z 9. novembra 2023, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Pojem „vážne bezprávie“), C-125/22, EU:C:2023:843, bod 60, a z 11. júna 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ženy stotožňujúce sa s hodnotou rodovej rovnosti), C-646/21, EU:C:2024:487, bod 38].

37 V druhom rade článok 9 smernice 2011/95 definuje náležitosti, ktoré umožňujú považovať určité činy za činy prenasledovania v zmysle článku 1 časti A Ženevského dohovoru. Článok 9 ods. 1 písm. a) tejto smernice spresňuje, že daný čin musí byť svojou povahou dostatočne vážny alebo

opakovaný tak, aby predstavoval vážne porušovanie základných ľudských práv, najmä práv, od ktorých sa nie je možné odchýliť podľa článku 15 ods. 2 EDĽP, t. j. práva na život (článok 2), práva nebyť podrobený mučeniu alebo neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu (článok 3), otroctvu (článok 4 ods. 1) alebo akémukoľvek uloženiu trestu bez zákona (článok 7).

38 Použitie príslovky „najmä“ v článku 9 ods. 1 písm. a) uvedenej smernice naznačuje, že odkaz na článok 15 ods. 2 EDĽP je demonštratívny a ilustruje stupeň závažnosti požadovaný na to, aby čin mohol byť kvalifikovaný ako „čin prenasledovania“ v zmysle článku 1 časti A Ženevského dohovoru (pozri v tomto zmysle rozsudok z 5. septembra 2012, Y a Z, C-71/11 a C-99/11, EU:C:2012:518, bod 57).

39 Pokiaľ ide v druhom rade o článok 9 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95, na ktorý odkazuje vnútroštátny súd, tento článok umožňuje ako čin prenasledovania kvalifikovať aj zoskupenie rozličných opatrení vrátane porušovania ľudských práv, ktoré je „dostatočne vážne“ na to, aby mali na jednotlivca podobný vplyv, ako je uvedený v článku 9 ods. 1 písm. a) tejto smernice.

40 Z týchto ustanovení vyplýva, že porušenie základných práv musí na to, aby predstavovalo prenasledovanie v zmysle článku 1 časti A Ženevského dohovoru, dosiahnuť určitý stupeň vážnosti [rozsudok z 19. novembra 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Vojenská služba a azyl) (C-238/19, EU:C:2020:945, bod 22 a citovaná judikatúra). Táto úroveň vážnosti je podobná pre každý z prípadov uvedených v článku 9 ods. 1 písm. a) a b) smernice 2011/95.

41 Pokiaľ ide konkrétne o článok 9 ods. 1 písm. b) tejto smernice, takýto stupeň závažnosti sa musí považovať za dosiahnutý najmä vtedy, ak viacero porušení práv, ktoré nevyhnutne nepredstavujú práva, od ktorých sa nie je možné odchýliť podľa článku 15 ods. 2 EDĽP, ako celok predstavujú zásah do úplného rešpektovania ľudskej dôstojnosti, ako je zakotvená v článku 1 Charty, ktorú má smernica 2011/95 výslovne zaručovať, ako vyplýva z jej odôvodnenia 16.

42 V prejednávanej veci, ako v podstate zdôrazňuje generálny advokát v bode 54 svojich návrhov, niet pochýb o tom, že nezávisle od útlaku, ktorému sú vystavené afganské ženy v prípade, že nedodržia nariadenia režimu Talibanu – ktoré samé osebe môžu predstavovať činy prenasledovania v zmysle článku 9 ods. 1 smernice 2011/95 –, diskriminačné opatrenia uvedené vnútroštátnym súdom dosahujú požadovanú úroveň vážnosti tak svojou intenzitou a kumulovaným účinkom, ako aj dôsledkami, ktoré majú pre dotknutú ženu.

43 Na jednej strane niektoré z týchto opatrení treba samé osebe kvalifikovať ako „čin prenasledovania“ v zmysle článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2011/95. To platí najmä pre nútené manželstvo, ktoré možno prirovnať k forme otroctva zakázaného článkom 4 EDĽP, a pre neexistenciu ochrany pred násilím založeným na pohlaví a domácim násilím, ktoré predstavujú formy neľudského a ponižujúceho zaobchádzania zakázané článkom 3 EDĽP.

44 Na druhej strane aj za predpokladu, že by diskriminačné opatrenia vo vzťahu k ženám, ktoré obmedzujú prístup k zdravotnej starostlivosti, politickému životu a vzdelaniu, ako aj k výkonu povolania alebo športovej činnosti, alebo ktoré obmedzujú slobodu pohybu alebo zasahujú do slobody obliekať sa, samy osebe nepredstavovali dostatočne vážne porušenie základného práva v zmysle článku 9 ods. 1 písm. a) smernice 2011/95, tieto opatrenia ako celok sa dotýkajú žien takým spôsobom, že dosahujú úroveň závažnosti požadovanú na to, aby predstavovali činy prenasledovania podľa článku 9 ods. 1 písm. b) tejto smernice. Ako totiž v podstate uvádza generálny advokát v bodoch 56 až 58 svojich návrhov, tieto opatrenia z dôvodu ich

kumulatívneho účinku a ich úmyselného a systematického uplatňovania vedú k flagrantnému a pretrvávajúcemu popieraniu základných práv afganským ženám súvisiacich s ľudskou dôstojnosťou na základe ich pohlavia. Uvedené opatrenia svedčia o vytvorení organizácie spoločnosti založenej na režime segregácie a útlaku, v ktorom sú ženy zbavené práva viesť dôstojný každodenný život v ich krajine pôvodu.

45 Takýto výklad je podporený článkom 9 ods. 2 smernice 2011/95, ktorý obsahuje indikatívny zoznam činov prenasledovania v zmysle odseku 1 článku 9 tejto smernice, medzi ktoré patria najmä v bodoch a) až c) a f) tohto odseku fyzické alebo psychické násilie, vrátane sexuálneho násilia, zákonné, správne, policajné a/alebo súdne opatrenia, ktoré sú samotné diskriminačné alebo sú vykonávané diskriminačným spôsobom, neprimerané alebo diskriminačné stíhanie alebo trestanie, ako aj činy namierené proti osobám z dôvodu ich pohlavia.

46 Vzhľadom na všetky vyššie uvedené dôvody treba na prvú otázku odpovedať tak, že článok 9 ods. 1 písm. b) smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že pojem „čin prenasledovania“ sa vzťahuje na zoskupenie diskriminačných opatrení voči ženám, ktoré prijal alebo toleruje „aktér prenasledovania“ podľa článku 6 tejto smernice, spočívajúcich najmä v tom, že sú zbavené akejkoľvek právnej ochrany pred rodovo motivovaným násilím, domácim násilím a núteným manželstvom, sú povinné úplne si zakrývať telo a tvár, obmedzuje sa ich prístup k zdravotnej starostlivosti a sloboda pohybu, zakazuje sa im vykonávať povolanie alebo sa možnosť výkonu povolania obmedzuje, bráni sa im v prístupe k vzdelaniu a vo výkone športu a sú vylúčené z politického života, keďže tieto opatrenia svojím kumulatívnym účinkom predstavujú zásah do ľudskej dôstojnosti, ako je zaručená článkom 1 Charty.

O druhej otázke

47 Svojou druhou otázkou sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa má článok 4 ods. 3 smernice 2011/95 vykladať v tom zmysle, že príslušnému vnútroštátnemu orgánu ukladá povinnosť, aby na účely určenia, či vzhľadom na podmienky panujúce v krajine pôvodu určitej ženy v momente posudzovania jej žiadosti o medzinárodnú ochranu diskriminačné opatrenia, ktorým bola alebo mohla byť vystavená v tejto krajine, predstavujú činy prenasledovania v zmysle článku 9 ods. 1 tejto smernice, zohľadnil v rámci individuálneho posúdenia jej žiadosti o medzinárodnú ochranu v zmysle článku 2 písm. h) uvedenej smernice, okrem skutočností týkajúcich sa jej pohlavia alebo jej štátnej príslušnosti, aj iné skutočnosti, ktoré sú špecifické pre jej osobnú situáciu.

48 Podľa článku 4 smernice 2011/95 každá žiadosť o medzinárodnú ochranu sa má v zásade posudzovať na individuálnom základe [pozri najmä rozsudky zo 7. novembra 2013, X a i., C-199/12 až C-201/12, EU:C:2013:720, bod 73; z 25. januára 2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, bod 41, ako aj z 19. novembra 2020, Bundesamt für Migration und Flüchtlinge (Vojenská služba a azyl), C-238/19, EU:C:2020:945, bod 23].

49 Podľa článku 4 ods. 3 tejto smernice sa individuálne posúdenie opodstatnenosti obavy z prenasledovania vyjadrenej žiadateľom zo strany príslušných vnútroštátnych orgánov musí vykonať v každom jednotlivom prípade opatrne a obozretne a byť založené výlučne na konkrétnom posúdení skutočností a okolností, s cieľom určiť, či zistené skutočnosti a okolnosti predstavujú takú hrozbu, že dotknutá osoba sa môže vzhľadom na svoju individuálnu situáciu odôvodnene obávať, že bude skutočne obeťou činov prenasledovania, ak by sa musela vrátiť do svojej krajiny pôvodu [pozri v tomto zmysle rozsudky zo 16. januára 2024, Intervjuirašt organ na

DAB pri MS (Ženské obete domáceho násilia), C-621/21, EU:C:2024:47, bod 60, a z 11. júna 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ženy stotožňujúce sa s hodnotou rodovej rovnosti), C-646/21, EU:C:2024:487, bod 59].

50 Toto ustanovenie uvádza skutočnosti, ktoré príslušné vnútroštátne orgány musia zohľadniť pri individuálnom posudzovaní žiadosti o medzinárodnú ochranu. Medzi ne patria relevantné skutočnosti týkajúce sa krajiny pôvodu v čase rozhodovania o žiadosti o medzinárodnú ochranu, individuálneho postavenia a osobných okolností žiadateľa vrátane faktorov, ako sú jeho minulosť, pohlavie a vek.

51 Hoci je pravda, že článok 4 smernice 2011/95 sa uplatňuje na všetky žiadosti o medzinárodnú ochranu bez ohľadu na dôvody prenasledovania uvádzané na podporu týchto žiadostí, prináleží príslušným orgánom, aby prispôsobili svoje spôsoby posúdenia vyhlásení a písomných a iných dôkazov v závislosti od vlastných charakteristík každej kategórie žiadosti o medzinárodnú ochranu, pričom musia rešpektovať práva zaručené Chartou (rozsudky z 2. decembra 2014, A a i., C-148/13 až C-150/13, EU:C:2014:2406, bod 54, ako aj z 25. januára 2018, F, C-473/16, EU:C:2018:36, bod 36).

52 Okrem toho článok 10 ods. 3 písm. b) smernice 2013/32 ukladá členským štátom povinnosť zabezpečiť na jednej strane to, aby sa rozhodnutia o žiadostiach o medzinárodnú ochranu prijímali po primeranom posúdení, počas ktorého boli získané presné a aktuálne informácie z rôznych zdrojov, ako sú Agentúra Európskej únie pre azyl (EUAA), ktorá je nástupníckou organizáciou EASO, a UNHCR a relevantné medzinárodné organizácie pre ľudské práva, týkajúce sa všeobecnej situácie panujúcej v krajinách pôvodu žiadateľov. Na druhej strane toto ustanovenie vyžaduje, aby sa takéto informácie sprístupnili pracovníkom zodpovedným za posudzovanie uvedených žiadostí a prijímanie rozhodnutí o nich [rozsudok z 11. júna 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ženy stotožňujúce sa s hodnotou rodovej rovnosti), C-646/21, EU:C:2024:487, bod 60].

53 Na tento účel, ako vyplýva z bodu 36 písm. x) usmernení UNHCR o medzinárodnej ochrane č. 1, ktoré sa týkajú prenasledovania na základe rodu v rámci článku 1 časti A ods. 2 Ženevského dohovoru, príslušné vnútroštátne orgány musia zhromažďovať informácie o krajine pôvodu, ktoré sú relevantné na účel posúdenia žiadostí žien, ako je ich postavenie pred zákonom, ich politické, hospodárske a sociálne práva, kultúrne a sociálne zvyky krajiny a dôsledky nedodržiavania týchto zvykov, výskyt škodlivých tradičných praktík, výskyt a formy násilia hláseného voči ženám, ochrana, ktorú majú k dispozícii, tresty, ktoré hrozia páchateľom takéhoto násilia, a riziká, ktoré žene hrozia, ak sa po podaní takejto žiadosti vráti do svojej krajiny pôvodu [rozsudky zo 16. januára 2024, Intervjuirašt organ na DAB pri MS (Ženské obete domáceho násilia), C-621/21, EU:C:2024:47, bod 61, ako aj z 11. júna 2024, Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid (Ženy stotožňujúce sa s hodnotou rodovej rovnosti), C-646/21, EU:C:2024:487, bod 61].

54 Z vyššie uvedeného vyplýva, že samotná požiadavka vykonať posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu na individuálnom základe predpokladá, že príslušné vnútroštátne orgány prispôsobia spôsoby posudzovania skutkových okolností a dôkazov v závislosti od charakteristík vlastných každej žiadosti.

55 Okrem toho treba pripomenúť, že podľa článku 3 smernice 2011/95 môžu členské štáty zaviesť alebo zachovávať výhodnejšie normy spočívajúce najmä v uvoľnení podmienok na priznanie postavenia utečenca, pokiaľ tieto normy nenarušujú všeobecnú štruktúru alebo ciele tejto

smernice (pozri v tomto zmysle rozsudky zo 4. októbra 2018, Ahmedbekova, C-652/16, EU:C:2018:801, body 70 a 71, ako aj z 9. novembra 2021, Bundesrepublik Deutschland (Zachovanie celistvosti rodiny), C-91/20, EU:C:2021:898, body 39 a 40).

56 V prejednávanej veci EUAA v bode 3.15 svojej správy s názvom „Country guidance: Afghanistan“ z januára 2023 dospel k záveru, že v prípade afganských žien a dievčat vo všeobecnosti existuje oprávnená obava z prenasledovania v zmysle článku 9 smernice 2011/95 vzhľadom na opatrenia prijaté režimom Talibanu od roku 2021. Čo sa týka kontextu prejednávanej veci, aj UNHCR vo svojom vyhlásení o koncepte prenasledovania z dôvodu zoskupenia opatrení vzhľadom na súčasnú situáciu žien a dievčat v Afganistane, vydanom 25. mája 2023, uviedla, že existuje domnienka priznania postavenia utečenca vo vzťahu k afganským ženám a mladým dievčatám vzhľadom na činy prenasledovania, ktorých sa voči nim dopúšťa Taliban výlučne z dôvodu ich rodu.

57 Za týchto podmienok, pokiaľ ide o žiadosti o medzinárodnú ochranu podané ženami, ktoré sú štátnymi príslušníčkami Afganistanu, príslušné vnútroštátne orgány môžu dospieť k záveru, že v súčasnosti nie je potrebné preukazovať pri individuálnom posudzovaní situácie žiadateľky o medzinárodnú ochranu, že jej skutočne a konkrétne hrozí, že v prípade návratu do krajiny jej pôvodu bude vystavená činom prenasledovania, pokiaľ sú preukázané skutočnosti týkajúce sa jej individuálneho postavenia, ako je jej štátna príslušnosť alebo pohlavie.

58 Vzhľadom na vyššie uvedené dôvody treba na druhú otázku odpovedať tak, že článok 4 ods. 3 smernice 2011/95 sa má vykladať v tom zmysle, že príslušnému vnútroštátnemu orgánu neukladá povinnosť, aby na účely určenia, či vzhľadom na podmienky panujúce v krajine pôvodu určitej ženy v momente posudzovania jej žiadosti o medzinárodnú ochranu diskriminačné opatrenia, ktorým bola alebo mohla byť vystavená v tejto krajine, predstavujú činy prenasledovania v zmysle článku 9 ods. 1 tejto smernice, zohľadnil v rámci individuálneho posúdenia tejto žiadosti v zmysle článku 2 písm. h) uvedenej smernice okrem skutočností týkajúcich sa jej pohlavia alebo jej štátnej príslušnosti aj iné skutočnosti, ktoré sú špecifické pre jej osobnú situáciu.

O trovách

59 Vzhľadom na to, že konanie pred Súdnym dvorom má vo vzťahu k účastníkom konania vo veci samej incidenčný charakter a bolo začaté v súvislosti s prekážkou postupu v konaní pred vnútroštátnym súdom, o trovách konania rozhodne tento vnútroštátny súd. Iné trovy konania, ktoré vznikli v súvislosti s predložením pripomienok Súdnemu dvoru a nie sú trovami uvedených účastníkov konania, nemôžu byť nahradené.

Z týchto dôvodov Súdny dvor (tretia komora) rozhodol takto:

1. **Článok 9 ods. 1 písm. b) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2011/95/EÚ z 13. decembra 2011 o normách pre oprávnenie štátnych príslušníkov tretej krajiny alebo osôb bez štátneho občianstva mať postavenie medzinárodnej ochrany, o jednotnom postavení utečencov alebo osôb oprávnených na doplnkovú ochranu a o obsahu poskytovanej ochrany**

sa má vykladať v tom zmysle, že:

pojem „čin prenasledovania“ sa vzťahuje na zoskupenie diskriminačných opatrení voči ženám, ktoré prijal alebo toleruje „aktér prenasledovania“ podľa článku 6 tejto smernice, spočívajúcich najmä v tom, že sú zbavené akejkoľvek právnej ochrany pred rodovo motivovaným násilím, domácim násilím a núteným manželstvom, sú povinné úplne si zakrývať telo a tvár, obmedzuje sa ich prístup k zdravotnej starostlivosti a sloboda pohybu, zakazuje sa im vykonávať povolanie alebo sa možnosť výkonu povolania obmedzuje, bráni sa im v prístupe k vzdelaniu a vo výkone športu a sú vylúčené z politického života, keďže tieto opatrenia svojím kumulatívnym účinkom predstavujú zásah do ľudskej dôstojnosti, ako je zaručená článkom 1 Charty základných práv Európskej únie.

2. Článok 4 ods. 3 smernice 2011/95

sa má vykladať v tom zmysle, že:

príslušnému vnútroštátnemu orgánu neukladá povinnosť, aby na účely určenia, či vzhľadom na podmienky panujúce v krajine pôvodu určitej ženy v momente posudzovania jej žiadosti o medzinárodnú ochranu diskriminačné opatrenia, ktorým bola alebo mohla byť vystavená v tejto krajine, predstavujú činy prenasledovania v zmysle článku 9 ods. 1 tejto smernice, zohľadnil v rámci individuálneho posúdenia tejto žiadosti v zmysle článku 2 písm. h) uvedenej smernice okrem skutočností týkajúcich sa jej pohlavia alebo jej štátnej príslušnosti aj iné skutočnosti, ktoré sú špecifické pre jej osobnú situáciu.

Podpisy